

1 Koje vrste mjera postoje?

Različite vrste privremenih mjera koje donose irski sudovi nazivaju se nalogima. Nalog je sudska odluka kojom se stranci nalaže ili zabranjuje poduzimanje određene radnje. Kršenje naloga nepoštovanje je suda, a osobi koja ne postupuje u skladu s takvim nalogom može biti izrečena kazna zatvora. Nalog može biti:

- i. trajan;
- ii. izdan s određenim razdobljem primjene ili
- iii. privremeno izdan u očekivanju suđenja.

Ako tužitelj smatra da bi tuženik mogao ukloniti ili uništiti ključne predmete ili dokumente, može podnijeti *ex parte* zahtjev Sudu za donošenje odluke „Anton Piller”, odnosno izdavanje naloga kojim se od tuženika zahtijeva da tužitelju omogući ulazak u prostorije tuženika u svrhu pregleda dokumenata ili drugih predmeta i uklanjanja bilo čega što pripada tužitelju. Ako je tužitelj zabrinut da bi tuženik mogao otuđiti dio svoje imovine ili svoju cijelu imovinu i da neće moći namiriti tražbinu tužitelja ako Sud presudi u njegovu korist, tužitelj može Sudu podnijeti zahtjev za izdavanje „naloga Mareva”, odnosno donošenje odluke o zamrzavanju, kojom je tuženik spriječen u rukovanju svojom imovinom tijekom razdoblja primjene odluke. Općenito, nalogom Mareva sprečava se da tuženik koji se ne nalazi u području nadležnosti Suda, ali koji ima imovinu u području nadležnosti Suda, otuđi tu imovinu u očekivanju suđenja.

Ako tužitelj potražuje određeni novčani iznos, može zatražiti od Suda da donese odluku kojom se tuženiku nalaže izvršenje međuplaćanja dijela potraživanog iznosa ili cijelog potraživanog iznosa u korist računa suda. Nasuprot tome, ako je tuženik zabrinut da tužitelj neće moći platiti sudske troškove ako izgubi spor, može zatražiti od Suda da tužitelju naloži polaganje jamstva za troškove sudskog postupka plaćanjem određenog novčanog iznosa u korist računa suda. Ako je donesena odluka u korist tuženika kojom se tužitelju nalaže plaćanje „jamstva za troškove sudskog postupka”, postupak se nastavlja tek kad tužitelj plati traženi novčani iznos sudu, kako je naloženo sudskom odlukom.

Visoki sud nadležan je i za donošenje privremenih odluka u prilog postupku koji se vodi u području nadležnosti drugog suda ako je to opravdano. Visoki sud može izdati „globalni nalog za zamrzavanje” koji se primjenjuje na imovinu u području nadležnosti drugih sudova ako postoji bojazan ili zabrinutost da tuženik može pokušati otuđiti svoju imovinu kako bi izbjegao izvršenje presude.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Većina zahtjeva za izdavanje naloga može se podnijeti pred Oblasnim sudom ili Visokim sudom. Međutim, donošenje određenih oblika privremenih mjera, kao što su odluke o zamrzavanju, odluke Anton Piller i odluke u pogledu stranih postupaka, može se zatražiti samo na Visokom sudu.

Stranka koja traži donošenje privremene mjere mora podnijeti zahtjev popraćen izjavom pod prisegom. Podnositelj zahtjeva mora u cijelosti otkriti sve bitne činjenice, osobito ako se zahtjev podnosi bez slanja obavijesti drugoj stranci. U izjavi pod prisegom mora biti naveden i nacrt odluke, u kojemu je navedeno što se točno traži od Suda. Više informacija o potrebnim sudskim obrascima dostupno je na internetskoj stranici [Sudske službe](#).

Ako podnositelj zahtjeva za izdavanje naloga uspije ishoditi traženu odluku, najčešće će morati preuzeti takozvanu „obvezu na naknadu štete” u slučaju da izgubi spor kako bi druga stranka protiv koje je nalog izdan mogla ostvariti povrat troškova nastalih donošenjem te odluke.

Ako postoje dobri razlozi za takvo postupanje, zahtjevi za izdavanje naloga mogu se podnijeti *ex parte* ili bez slanja obavijesti drugoj stranci. Takvi se zahtjevi mogu podnijeti i prije pokretanja postupka ako postoji određena hitnost u pogledu tužiteljeve situacije. [Za privremene mjere Trgovačkog suda vidjeti Odluku 63A, r. 6(3) [Pravila Vrhovnih sudova](#) 1986.].

2.2 Glavni uvjeti

Sudovi imaju diskrecijsku ovlast u pogledu odlučivanja o izdavanju privremenog naloga i donose takvu odluku kad je to pravedno i prikladno. [Odluka 50 r. 6 (1) [Pravila Vrhovnih sudova](#) 1986.]. Pri razmatranju prikladnosti izdavanja privremenog naloga Sud treba utvrditi sljedeće:

- i. postojanje pravednog *bona fide* pitanja koje valja utvrditi;
- ii. primjerenost dodjele odštete ili naknade kao pravnog lijeka u slučaju da je podnositelju zahtjeva odbijen zahtjev za izdavanje naloga, nakon čega je Sud presudio u njegovu korist;
- iii. ravnotežu prikladnosti pri odlučivanju.

Prvi je uvjet da podnositelj zahtjeva mora dokazati da će se suditi o pravednom pitanju. To je razmjerno mala prepreka za podnositelja zahtjeva, ali u posljednje je vrijeme postalo teže ispuniti taj uvjet ako je privremena mjera, čije donošenje podnositelj zahtjeva traži u fazi donošenja privremenih mjera, nalog kojim se drugu stranku obvezuje da nešto učini. Tijela potvrđuju da u tom slučaju podnositelj zahtjeva mora dokazati da ima jake argumente i da će se postupak vjerojatno okončati u njegovu korist.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Naloziti se mogu tražiti iz različitih razloga među ostalim kako bi se spriječilo stranku da gradi objekte na zemljištu ili da se koristi zemljištem na način kojim se krše uvjeti ili obveze u pogledu prostornog planiranja, kako bi se omogućilo pretraživanje imovine i uklanjanje predmeta, kako bi se poslodavca prisililo da nastavi plaćati zaposlenika ili kako bi ga se spriječilo da zaposli nove zaposlenike do okončanja spora. Ako je donesena odluka o zamrzavanju ili odluka „Mareva”, stranka na koju se odluka odnosi ne može raspolagati svojom imovinom na način koji nije u skladu sa sudskom odlukom. Primjerice, ta osoba smije podići samo određene iznose u gotovini s bankovnog računa i ne smije sniziti vrijednost svoje imovine ispod određenog iznosa do konačnog zaključenja postupka.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Ako stranka prekrši privremenu odluku, može se smatrati krivom za nepoštovanje suda i može joj se izreći kazna zatvora, novčana kazna ili joj može biti zaplijenjena imovina. Naslovnica odluke mora sadržavati izraz „kazneni nalog”, čime se primatelja obavještava o mogućim posljedicama kršenja uvjeta naloga. Isto tako, ako treća osoba svjesno pomaže tuženiku u otuđivanju imovine koja je predmet odluke o zamrzavanju, i ta se osoba može smatrati krivom za nepoštovanje suda. Zbog toga se svim zainteresiranim trećim osobama, kao što su upravitelji banaka, računovođe i odvjetnici koje je angažirala stranka na koju se odluka odnosi ili koji su angažirani u ime te stranke, najčešće dostavlja preslici sudskih odluka o zamrzavanju.

Ugovor sklopljen na način da se njime krši nalog nezakonit je, a stranka koja je bila svjesna postojanja odluke neće ga moći provesti. Međutim, nezakonitim ugovorom može se prenositi vlasništvo; prema tome, nakon što je takav ugovor izvršen, najčešće nije moguće vratiti imovinu, a jedini pravni lijek kojim tužitelj raspolaže u takvoj situaciji je dodjela naknade.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Nalog je obično valjan do zaključenja suđenja (privremeni nalog). Ako je privremeni nalog izdan bez obavještanja druge stranke, valjan je najčešće tijekom ograničenog razdoblja, nakon čega treba donijeti novu sudsku odluku.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Da. Tuženik ili bilo koja osoba na koju utječe donošenje privremenog naloga može u svakom trenutku Sudu podnijeti zahtjev za izmjenu ili ukidanje naloga. Stranka koja želi osporiti nalog mora obavijestiti odvjetnika druge stranke o namjeri podnošenja zahtjeva. Sud može ukinuti nalog ako tuženik dokaže da nalog uopće nije trebao biti izdan, ako su se od donošenja odluke okolnosti bitno promijenile ili ako je takvo ukidanje pravedno. Kao što je prethodno navedeno, Sud može od stranke koja traži izdavanje naloga zahtijevati plaćanje takozvane „obveze na naknadu štete” kako bi se zajamčilo da, ako ta stranka izgubi spor, stranka protiv koje je nalog izdan ima zaštitu u pogledu troškova nastalih zbog donošenja odluke.

Posljednji put ažurirano: 16/04/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.